

บทเรียนการประชุมงานมหกรรมคุณภาพ (Quality Fair) ประจำปี 2565
ปาฐกถาพิเศษ เรื่อง “Meta-Skills towards World Class Organization:
Meta-Skillsสู่การเป็นองค์กรชั้นนำระดับโลก”
วันพฤหัสบดีที่ 8 กันยายน 2565 เวลา 9.15-10.00 น.
ณ ห้องประชุมราชบัณฑิตยสถาน อาคารศรีสวรินทิรา ชั้น 1 และ
ถ่ายทอดสดผ่านระบบเน็ตเวิร์ค SiBN, IPTV, Facebook งานพัฒนาคุณภาพ

โดย

ศาสตราจารย์ ดร. นายแพทย์ประสิทธิ์ วัฒนาภา
คณบดีคณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล

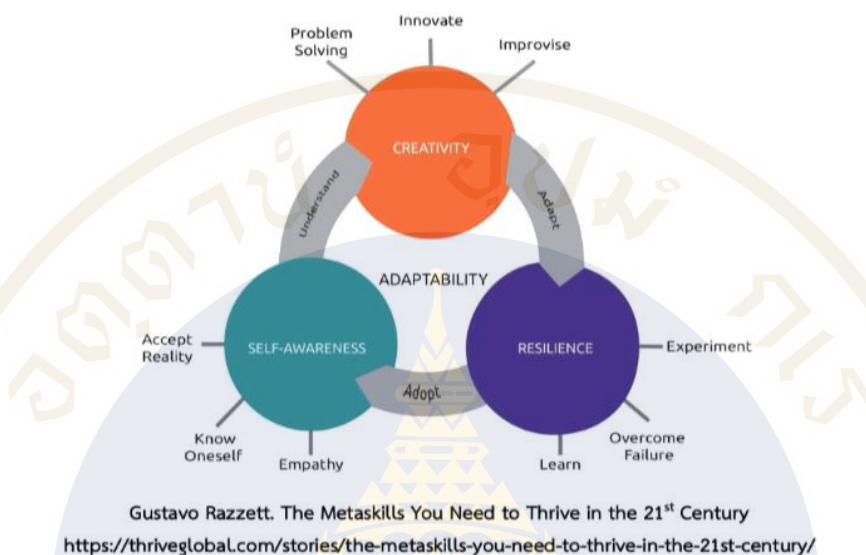
ตั้งแต่เกิดการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส COVID-19 ขึ้นในประเทศและทั่วโลก ส่งผลให้มีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นมากมาย ทั้งยังเกิดทักษะใหม่ที่เรียกว่า **Meta Skills** ขึ้นมา ซึ่งเป็นทักษะสำคัญที่จะช่วยพัฒนา hard skills และ soft skills ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น รองรับการเปลี่ยนแปลงของโลก

Hard skills เป็นทักษะเชิงเทคนิคความรู้ ความสามารถด้านวิชาชีพ สามารถฝึกฝนและพัฒนาผ่าน education และ training ซึ่งแม้จะเป็นทักษะเฉพาะ แต่เป็นทักษะที่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา เมื่อเกิดความรู้หรือเทคโนโลยีใหม่ ๆ จึงเป็นทักษะที่จำเป็นต้องเรียนรู้อยู่ตลอดเวลา เพื่อให้มีความรู้และทักษะที่ทันต่อการพัฒนาในสายวิชาชีพนั้น ๆ

Soft skills เป็นทักษะในการอยู่ร่วมกับผู้อื่น ฝึกการทำงานร่วมกับผู้อื่น โดยในปี 2022 soft skills สำคัญยังคงเป็นเรื่องของ การสื่อสาร ซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้องค์กรขับเคลื่อนไปพร้อมกัน โดยมีเทคโนโลยีเป็นตัวช่วย ซึ่งในอนาคตจะมีการพัฒนาต่อไปอย่างต่อเนื่องเพื่อให้การสื่อสารมีประสิทธิภาพมากขึ้น ทักษะเรื่อง ความรับผิดชอบ ซึ่งแยกออกเป็นคำว่า responsibility และ accountability เป็นการรับผิดชอบทั้งงานที่ตนเองทำและรับผิดชอบต่อสังคม นอกจากนี้ยังมีทักษะเรื่องการบริหารจัดการเวลา การทำงานเป็นทีม การจัดการและรับมือกับความขัดแย้ง ทักษะการแก้ปัญหาและการตัดสินใจ การสร้างแรงจูงใจให้กับตนเอง และความยืดหยุ่น ซึ่งสำคัญอย่างมากในยุคปัจจุบัน และอนาคต

Meta skills เป็นทักษะใหม่ที่เกิดขึ้นเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลง เป็นการสร้างทัศนคติแบบ growth mindset ฝึกให้เราความสามารถในการแก้ปัญหา กระตือรือร้นในการเรียนรู้ สนุกกับการแก้ปัญหา เพราะทุกปัญหาจะพัฒนาตัวเรา ทำให้คิดเก่งขึ้น กว้างขึ้น นำไปสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิต (lifelong learning) ซึ่งทักษะนี้ช่วยเชื่อมโยง และกระตุ้น hard skills และ soft skills ให้สามารถพัฒนาได้ดีขึ้น และสามารถรับมือกับการ

เปลี่ยนแปลงในอนาคตได้ โดย meta skills แบ่งได้ 3 องค์ประกอบหลักคือ self-awareness, creativity และ resilience

Self-awareness หรือการรู้จักตนเอง เป็นทักษะที่ทำให้เรามองเห็นจุดอ่อนและจุดแข็งของตนเอง ทำให้เข้าใจและรู้จักตัวเอง เพื่อนำไปสู่การจูนใจตนเองให้ก้าวไปข้างหน้า โดยการเชื่อถือในตนเอง ทำในสิ่งที่ดี สิ่งที่เราควรรู้ว่ามีศักยภาพอะไร ควรทำอะไร ที่สำคัญคือ ซื่อสัตย์ (integrity) กับตนเอง ยอมรับในจุดอ่อน และพัฒนาจุดแข็งของตนเอง เพราะการที่เรารู้จักตนเองจะทำให้เราเปลี่ยน blind spot ไปเป็น bright spot ได้ เพราะเราไม่สามารถควบคุมปัจจัยภายนอกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วได้ แต่เราสามารถควบคุมตนเองให้สามารถรับมือกับการเปลี่ยนแปลง และเรื่องนี้ยังเกี่ยวข้องกับ empathy ซึ่งช่วยให้เกิดการทำงานแบบ team work เพราะ empathy จะช่วยกระตุ้นให้คนอยากทำงาน มีกำลังใจในการทำงานมากขึ้น จึงทำให้องค์กรสามารถก้าวหน้าไปได้ อาจกล่าวได้ว่าทักษะเรื่อง self-Awareness เป็นการชี้แนะตนเองสู่การชี้แนะผู้อื่น และชี้นำสังคมไปในทิศทางที่ถูกต้อง

Creativity เป็นการคิดสร้างสรรค์เพื่อสร้าง innovation หรือการหาวิธีการใหม่ที่จะช่วยแก้ปัญหา เป็น การคิดอย่างแตกต่าง คิดมากกว่าระดับเดิมที่มี และคิดนอกกรอบ (think out of the box) เพื่อผลลัพธ์ที่ เปลี่ยนแปลง เรียกได้ว่าเป็นทักษะสำคัญสำหรับการเป็น World changer และทักษะนี้ยังสัมพันธ์กับเรื่อง improvisation หรือการแก้ปัญหาที่ไม่เคยพบเจอมาก่อน เมื่อเกิดปัญหาต้องมีการวิเคราะห์หารากปัญหา อาจ ใช้เครื่องมือที่เรียกว่า fish bone diagram เพื่อเชื่อมโยงเหตุปัจจัยทุกมิติที่ทำให้เกิดปัญหา แล้วค่อย ๆ แก้ปัญหาไปในแต่ละเรื่องอย่างรอบคอบ การสร้างนวัตกรรมต้องการ new mindset หมายความว่า ผลลัพธ์ ใหม่จะเกิดไม่ได้ ถ้าเรายังใช้วิธีการเดิม ไม่รับการเปลี่ยนแปลง ยึดติดกับแนวคิดเดิม ๆ และต้องมีการทดลองวิธี

ใหม่ ๆ ว่าดีหรือไม่ “ใช้ empathy ไม่ใช่ ego และอย่า plan แต่ไม่ทำ เพราะจะไม่ทำให้เกิดการแก้ปัญหาที่แท้จริง”

Resilience เป็นการไม่จมปลักกับความไม่สำเร็จ เพราะการที่เราเรียนรู้จากความไม่สำเร็จได้ ต้องมี empathy ให้กับตัวเองเมื่อเกิดความล้มเหลว มี motivation ในการแก้ปัญหา และ learning จากความผิดพลาดเพื่อการก้าวไปข้างหน้า ให้ปัจจัยภายนอกส่งผลกระทบให้น้อยที่สุด เช่นเดียวกับในองค์กรที่ต้องมีการเตรียมคน เตรียมทีมให้พร้อมเสมอกับการรับมือกับความไม่แน่นอน ต้องคิดใหม่ คิดให้นอกกรอบ เป็นทั้งผู้ให้และผู้รับ เมื่อเกิดความผิดพลาดต้อง celebrate the lesson โดยไม่ตำหนิผู้ที่ทำผิด แต่ต้องชื่นชมเมื่อทำผิดแล้วรู้ว่าผิดเพราะอะไร และสร้าง innovation ขึ้นมา เพื่อไม่ให้ผิดเรื่องเดิม และอย่ารอให้ความผิดพลาดนั้นชัดเจนจนเสียหายเกินแก้

สุดท้ายท่านคณบดีให้ข้อสรุปว่า

Hard skills ทำให้เราได้งาน

Soft skills ทำให้เราได้โอกาส

Meta skills ทำให้เรามีความก้าวหน้า

การเป็น World changer ต้องพัฒนาทั้ง 3 ทักษะนี้ร่วมกันไม่ใช่ทักษะใดทักษะหนึ่ง เพราะ hard skills เป็นสิ่งที่ทุกคนต้องมีอยู่แล้วตามวิชาชีพ และการที่แต่ละวิชาชีพจะทำงานร่วมกันได้ต้องมี soft skills ถ้ามีแค่ hard skills และ soft skills องค์กรจะนิ่งอยู่กับที่ในขณะที่โลกเปลี่ยนแปลงไปทุกวัน จึงต้องพัฒนาทั้งสองทักษะแบบมี dynamic โดยใช้ meta skills นั้นเอง สุดท้ายท่านคณบดีฝากข้อคิดไว้ว่า “ให้ทุกคนในศิริราชมองให้ออกว่าทักษะอะไรที่เกี่ยวข้องกับงานตนเอง ทักษะใดที่จะช่วยให้ทำงานได้ดีขึ้น ทำงานร่วมกับคนอื่นได้ดีขึ้น พัฒนาตนเองได้มากขึ้น เพื่อให้ศิริราชพัฒนาไปอย่างต่อเนื่องและเป็น World changer ได้ตามเป้าหมาย”

วิทยากร

ศาสตราจารย์ ดร. นายแพทย์ประสิทธิ์ วัฒนาภา
คณบดีคณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล

ผู้บันทึกบทเรียน

นางสาวกิตติยาภรณ์

เติมกระโถก

ผู้ตรวจทานบทเรียน

นายเอกกนก

พนาดำรง

Siriraj KM

Link – Share – Learn

งานจัดการความรู้ คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล
 ตึกอำนวยการ ชั้น 1 เลขที่ 2 ถนนวังหลัง แขวงศิริราช เขตบางกอกน้อย กรุงเทพฯ 10700

โทร. 0 2419 9009 หรือ 0 2419 9750

Email : sirirajkm@gmail.com

@Sirirajkm